

Professorsinstallation

LUNDS UNIVERSITET | AULAN | 13 MARS 2015 KL 16.00

Denna broschyr finns på inställandis institutioner och kan också beställas från sektionen Kommunikation, tel 046-222 70 10,
e-post info@kommunikation.lu.se. Broschyren finns även på www.lu.se/om-universitetet/akademiska-hogtider/professorsinstallationer
Produktion Sektionen Kommunikation och Media-Tryck, Lunds universitet
Foto Kennet Ruona och Nicke Johansson (sid 12)
Tryck Media-Tryck, Lunds universitet, mars 2015, 400 ex.
Papper Scandia 2000 Smooth white, 200/130 g

Förord

Välkommen till den högtidliga professorsinstallationen!

Idag installerar Lunds universitet tolv nya professorer. Det är en stor glädje och ära att få välkomna dem till den högsta av alla läraranställningar vid vårt universitet, ett universitet som vill förstå, förklara och förbättra vår värld och människors villkor. För universitetets utveckling är det centralt att knyta till sig personer som är skickliga i såväl forskning som pedagogik. De tolv som installeras idag har visat att de är skickliga på båda delar.

Fyra kvinnor och åtta män från fem fakulteter installeras. De medicinska, humanistiska, samhällsvetenskapliga, naturvetenskapliga fakulteterna och Lunds tekniska högskola får sina nya professorer. Det är roligt att se att universitetets bredd idag representeras genom fem av åtta fakulteter och att de tvärvetenskapliga verksamheterna också finns med. Att trettio procent av de nya professorerna är kvinnor är ett litet steg framåt på den långa väg vi har att gå för att nå den jämställdhet som vi eftersträvar.

De som nu installeras som professorer är inte bara högt meriterade inom sina ämnesområden. De är också universitetets främsta företrädare på alla nivåer. Som professorer, lärare och forskare har de den stora förmånen att vara med att skapa och förmedla kunskap till dagens studenter och därmed också till morgondagens yrkesverksamma och beslutsfattare inom samhälle, näringsliv och politik.

Detta, att få vara med och utbilda – och genom utbildningen forma – morgondagens medborgare medför ett stort ansvar vid sidan av det privilegium som det innebär. Här måste vi som är ledare för Lunds universitet – och där räknas bl.a. både befintliga och blivande professorer in – ständigt föra fram, solidarisera oss med och leva upp till Lunds universitets grundläggande värderingar.

Det känns därför viktigt för mig att påpeka att Lunds universitet står för grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska och akademiska värden. Jämställdhet, etnisk och social mångfald, respekt, tolerans och omtanke skall vara framträdande. Det skall vara högt i

tak för åsikter och debatt, med respekt för argument och saklighet.

Den akademiska integriteten är absolut och vi skall vara en kritisk röst och pådrivande kraft i samhället. Vi bedriver forskning och utbildning kring globala, och för människors framtid, avgörande frågor. Vår utbildning och forskning ska bidra till demokrati, hållbar utveckling och människors frigörelse från förtryck. Vårt universitet står för hoppningivande mål och visioner!

Detta är viktiga värderingar och jag litar på att universitetets blivande professorer genom sitt arbete och förhållningssätt även i vardagen bidrar till att föra dessa värderingar vidare till sina medarbetare och studenter. Och det är viktigt att komma ihåg att även humor och nyfikenhet är nog så viktiga framgångsfaktorer i det akademiska yrkeslivet.

Universitetet delar idag också ut det administrativa priset för utmärkta administrativa insatser som bidragit till universitetets utveckling samt för service och effektivitet utöver det vanliga. Denna gång går priset till Gunilla Thylander på Naturvetenskapliga fakulteten och Karim Andersson, Lunds tekniska högskola.

Jag gläder mig också åt att Lunds universitets studentkårer delar ut sina pedagogiska priser till framstående lärare som på ett förtjänstfullt sätt bidragit till att stärka utbildningens kvalitet inom såväl grund- som forskarutbildning.

Genom att uppmärksamma pedagogiska insatser bidrar man till att sprida god pedagogisk praxis även utanför den egna kursen eller utbildningen. I dag går priset till Björn Badersten, universitetslektor vid Statsvetenskapliga institutionen, och till Jonas Månsson, universitetslektor i matematik vid Matematikcentrum.

Den här vårdagen är en fest för att hedra den högsta nivån inom utbildning, forskning, pedagogik och administration och för mig återstår bara att säga ett stort grattis till alla nya professorer och pristagare!

Torbjörn von Schantz
Rektor

Gemensam installation av

professorn i oftalmologi Fredrik Ghosh	6
professorn i idé- och lärdoms historia David Dunér	7
professorn i studier om det moderna Kina Marina Svensson	8
professorn i statsvetenskap Karin Aggestam	9
professorn i mikrobiologi Klas Flärdh	10
professorn i kvartärgeologi Raimund Muscheler	11
professorn i vetenskapskommunikation och fysikdidaktik Ann-Marie Pendrill	12
professorn i tillämpad matematik med inriktning mot audio och video Sören Vang Andersen	13
professorn i industriell produktion Carin Andersson	14
professorn i strategisk miljöbedömning Aleh Cherp	15
professorn i biomedicinsk teknik med inriktning mot klinisk proteinvetenskap György Marko-Varga	16
professorn i industridesign Anders Warell	17

Ett nytt synsätt för att se på nytt

Jag är född 1965 i Perstorp, son till en indisk kemist och norrländsk lärarinna. Efter avlagd läkarexamen 1991 styrde jag kosan mot Säffle för AT-tjänstgöring men återvände 1993 till Lund för att börja min bana på Ögonkliniken. Där har jag stannat och disputerade 1999 med en avhandling om näthinnetransplantation.

Min gärning har sedan tidigt präglats av klinisk näthinnekirurgi i kombination med experimentellt inriktad forskning, och i februari 2014 blev jag professor i oftalmologi.

Jag tilltalar av tanken på ett universitetssjukhus där klinik, forskning och utbildning genomsyrar den dagliga verksamheten. På fritiden tränar jag gärna crossfit och karate med mina tonårsbarn Felix och Olivia.

Ögats näthinna (retina) är en av kroppens mest komplexa vävnader. Som en del av det centrala nervsystemet är dess uppgift att omvandla ljus till information som vår hjärna kan förstå. Ca 70% av alla sinnesintryck når oss denna väg, och när näthinnan blir sjuk förlorar vi syn och därmed mycket av kontakten med omvärlden.

Vår forskning har två inriktningar med en gemensam utgångspunkt. Till skillnad från stamcellsbiologin, där enskilda omogna celler studeras, utgår vi från redan utvecklad näthinna och strävar mot att i laboratoriet efterlikna dess situation i det levande ögat. Med vår egenutvecklade modell kan vi hålla vuxen näthinna levande i odling under lång tid och kan därmed isolera enskilda faktorer som har betydelse för nervcellernas välmående.

I projektet Retinal biomekanik studerar vi hur näthinnan påverkas av fysikaliska faktorer såsom tryck, adhesion (vidhäftning) och sträckning. Denna modell har starka kopplingar till synnedsättning vid grön starr (glaukom) och näthinneavlossning, och vårt mål är att kunna hämma de mekanismer som leder till nervcellsöd. Vi använder också vår modell för att utveckla transplantation som behandlingsmetod för de allra svårast drabbade patienterna. När nervceller i näthinnan dör finns det idag ingen bot mot den synnedsättning som följer. Transplantation av friska nervceller har länge varit en dröm, men överlevnad, organisation och funktion av de överförda cellerna har visat sig vara svåra att uppnå. Vi har upptäckt att om man istället för att använda lösningar av enskilda celler transplanterar hela bitar av näthinna så undviks avstötning. Vi använder nu mekanisk och biokemisk modulering av färdigutvecklad näthinna i odlingsmiljö för att få fram ett transplantat som ska kunna bilda nervcellskontakter i det sjuka ögat och därmed återskapa syn.

Tänkandets historia

En sommar för länge sedan hälsade en gammal filosof på. Det var en varm, solig dag då jag tittade in i hans rum och såg honom i mörkret ligga raklång på sängen, stirrande i taket. Varför ligger han där när det är så fint ute, frågade jag min far, och han svarade: Han filosoferar! Aha, tänkte jag, att filosofera och tänka måste vara något alldeles otroligt spännande, roligare än att bada, spela boll och göra upptäcktsfärder i skogen. I stället kan man göra oändliga upptäcktsfärder i sitt eget tänkande.

Dessa människans gränslösa tankerymder ligger ännu till stora delar upptäckta för oss. Flera decennier senare sitter jag här och forskar på vad människor har tänkt och funderat över genom historien. Särskilt har jag fascinerats av hur människor i sitt inre, i sina tankar, försökt förstå världen omkring dem, naturen och universum, hur vårt tänkande förändrar världen, men också omvänt, hur världen förändrar tänkandet. Mitt ämne, idé- och lärdoms historia, handlar om just detta, om människan som tänkande varelse med erfarenheter, kunskaper, minnen och känslor, men också hur vi förmedlar våra tankar till andra och lär oss av varandra. Den värld vi ser omkring oss, och våra tankar om den, är i själva verket till stora delar ett resultat av tidigare människors tankar och erfarenheter. Om vi kunde lära känna vårt eget tänkande och dess historia, skulle vi också förstå något mer av den värld vi är en del av.

Min forskning har särskilt handlat om den period då den moderna naturvetenskapen växte fram under 1600- och 1700-talen, om tankar som ligger i gränslandet mellan naturvetenskap och filosofi, om Swedenborgs naturfilosofi, uppfinnaren Polhem och Linnélärjungarnas resor. På senare tid har jag fortsatt med astrobiologins historia och filosofi, och sedan 2012 är jag knuten till avdelningen för kognitiv semiotik för forskning om det mänskliga tänkandets och meningsskapandets framväxt.

Jag är född 1970 och uppvuxen på Lidingö. Efter att ha gått naturvetenskaplig linje på gymnasiet började jag läsa filosofi vid Lunds universitet 1989. Jag blev filosofie kandidat i teoretisk filosofi 1993 och filosofie magister i idé- och lärdoms historia 1997. Forskarutbildningen i samma ämne omfattade också ett års forskarstudier i USA, vid Johns Hopkins och Princeton.

I december 2004 försvarade jag min doktorsavhandling *Världsmaskinen* om naturvetaren Swedenborg. Därefter följde ett antal år med externa forskningsanslag, forskarassistenttjänst, projektledning och universitetslektorat. Jag blev docent 2008 och utnämndes till professor i idé- och lärdoms historia i juni 2013.

Studier om det moderna Kina

Jag föddes i Norrköping 1961. I Lund studerade jag både humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen innan jag till slut hamnade "rätt". Jag läste Öst- och Sydostasienlinjen med kinesiska som inriktning, och byggde sedan vidare med ytterligare språkstudier.

1988 åkte jag till Kina och tillbringade ett och ett halvt år vid Fudan-universitetet i Shanghai. Detta var en avgörande tid som ledde till doktorandstudier i Lund inom ämnet kinesiska. Jag disputerade 1996, och efter en postdoktorsvistelse vid Columbia University kom jag tillbaka till Lund som forskarassistent.

Jag blev docent 2003, och 2004 anställdes jag vid Centrum för Öst- och Sydostasienstudier där jag 2014 blev professor i studier om det moderna Kina.

Min avhandling var en idéhistorisk studie av den kinesiska debatten om mänskliga rättigheter innan Folkrepubliken Kinas grundande 1949. Efter att därefter ha skrivit en bok där jag följde debatten fram till våra dagar har mitt fokus kommit att bli dagens mångfacetterade kinesiska samhälle. Mina många vistelser i Kina sedan slutet av 1980-talet har inneburit att jag på nära håll kunnat följa utvecklingen i landet. Dessa erfarenheter har påverkat min forskning och tagit den i nya riktningar under årens lopp.

Min forskning spänner över ett väldigt brett fält, och inkluderar rättsfrågor, medias och Internets roll i samhället, samt frågor om identitet och kulturarv. Mycket av min forskning är idag tvärvetenskaplig till sin karaktär, och jag har varit ansvarig för flera större forskningsprojekt med både statsvetare, sociologer, ekonomer och jurister.

Just nu är jag engagerad i två större forskningsprojekt. I ett projekt om det kinesiska kulturarvet tar jag ett brett samhällsligt perspektiv och diskuterar representativitet, historieskrivning, makt och delaktighet. Jag har t.ex. under många år studerat hur bybor i Zhejiang-provinsen förvaltar sitt kulturarv i dagens alltmer globaliserade kinesiska samhälle.

I ett större tvärvetenskapligt projekt som jag leder studerar jag tillsammans med sex kollegor det kinesiska digitala samhället. Kina är idag ett av de mest uppkopplade samhällena i världen, med flest Internetanvändare och den största mobiltelefonmarknaden. Vi analyserar hur myndigheter och olika samhällsgrupper använder Internet och med vilka konsekvenser. Kunskap om det kinesiska digitala samhället har stor betydelse för att förstå både de inhemska utmaningarna och Kinas växande globala roll.

Att förhandla och bygga en rättvis fred

Runt om i världen finns låsta och till synes olösliga konflikter. Svårigheterna att uppnå en hållbar fred hänger intimt samman med synen på rättvisa och med möjligheterna till försoning mellan grupper. Rättvisfrågor är problematiska eftersom de är starkt knutna till historieskrivning. När det gäller Israel och Palestina har parterna helt olika syn på konfliktens historia och således på sina respektive rättigheter. Det skapar låsningar i fredsförhandlingar och konflikten tenderar därför att "frysas". Min forskning handlar om när, hur och varför konfliktaktörer väljer att påbörja freds-förhandlingar och på vilket sätt internationella medlare kan bistå fredsprocesser för att uppnå en rättvis och hållbar fred. I ett nytt projekt kommer jag tillsammans med kollegor i Göteborg och Uppsala forska om kvinnligt medlarskap i förhandlingsprocesser.

Min forskning är till stor del präglad av flervetenskapligt och internationellt samarbete. Tillsammans med forskare inom folkrätt, historia, islamologi och statsvetenskap har jag analyserat rättfärdigande av krig i spåren av 11 september. Min forskning drivs av en ambition att överbrygga gapet mellan teoretisk kunskap och praktisk tillämpning. Kontakten med fältet och det omgivande samhället är viktig om våra forskningsresultat ska kunna tolkas och användas. I ett större EU-projekt, som jag har koordinerat mellan sju universitet i Europa och Mellanöstern, var den övergripande ambitionen att studera hur en rättvis och hållbar fred kan byggas i regioner som Mellanöstern och västra Balkan. I mina senaste forskningsprojekt har jag tillsammans med hydrologer fokuserat på hur knappa vattenresurser i Jordandalen och Nildeltat både kan fungera som källa till konflikt och leda till samarbete för att bygga en rättvis och hållbar fred.

Jag är född 1965 och uppvuxen i Helsingborg. Mitt intresse för politik, krig och fred förde mig till universitetsstudier i Lund och Jerusalem. Jag doktorerade i statsvetenskap vid Lunds universitet år 1999 på en avhandling om den israelisk-palestinska förhandlingsprocessen. Jag har varit gästforskare i Oxford, Otago, Jerusalem, Queensland, Shanghai, Istanbul och haft internationella uppdrag för SIDA och den Europeiska kommissionen.

Vid Lunds universitet har jag tjänstgjort som post-doc och forskarassistent i statsvetenskap samt lektor och ämnesföreståndare i freds- och konfliktforskning. Jag utsågs till professor 2014. Samma år blev jag utnämnd till hedersdoktor vid University of Queensland, Australien. Jag bor i Lund tillsammans med Magnus och våra underbara barn Simon och Filip.

En cellmodell som doftar

Jag är född 1961 i Åby utanför Norrköping. Efter studier i Linköping och Göteborg tog jag en magisterexamen i biologi vid Linköpings universitet 1989. Jag disputerade vid Göteborgs universitet 1994, och tillbringade därefter fem lärorika år som postdoktor, först vid Centro de Investigaciones Biológicas i Madrid och sedan vid John Innes Center i Norwich.

1989 återvände jag till Sverige och kunde etablera min egen forskargrupp vid Uppsala universitet. 2004 flyttade jag till ett lektorat i mikrobiologi vid Lunds universitet.

Sedan oktober 2014 är jag professor vid Biologiska institutionen. Jag bor i Södra Sandby med fru och två tonårsbarn.

En välkänd doft av fuktig jord sprids efter ett sommarregn eller när du sätter spaden i ditt trädgårdsland. De jordlukande doftämnen bildas faktiskt av de bakterier som har en huvudroll i min forskning. De kallas streptomyceter, hör till naturens mest kompetenta kemister och producerar tusentals komplicerade kemiska substanser. Över hälften av de antibiotika som används idag kommer från streptomyceter, men vi får även andra läkemedel och nyttiga ämnen från dem. Mycket återstår dock att upptäcka i det kemiska skafferi de har att erbjuda.

Streptomyceterna är inte bara duktiga kemister, deras celler har ovanligt intressanta sätt att tillväxa och föröka sig. I min forskning utnyttjar jag deras speciella egenskaper för att besvara grundläggande frågor om cellers uppbyggnad och funktion, exempelvis följande: Hur kan arvsmassans information styra cellens tredimensionella arkitektur? Hur etableras cellens polaritet, t.ex. så att cellen får en fram- och en baksida med olika egenskaper? Hur klyver cellen sig själv i två för att föröka sig? Min forskning handlar om de molekylära mekanismer som utgör svaren på dessa frågor. De mekanismer jag studerar är av generell relevans för alla celler, men de är speciellt viktiga för bakteriers tillväxt och överlevnad och utgör lämpliga mål för antibakteriella substanser. Resultaten kan därför på sikt bidra till utveckling av nya antibiotika. I ett nytt projekt studerar jag också hur bakteriella doftämnen kan tolkas av insekter och andra organismer som ett slags kemiska budskap.

Doften av jord är alltså en påminnelse om mikroorganismernas enorma betydelse som aktörer i naturens ekosystem, som leverantörer av nyttiga naturprodukter, och som modellorganismer för studier av grundläggande livsprocesser.

Solens påverkan på klimatet

Det finns en pågående debatt om den relativa betydelsen av naturliga och mänskliga bidrag till klimatets förändringar. En faktor i den här diskussionen är den varierande aktiviteten hos solen. Vi vet att solaktiviteten förändras på olika tidsskalor, men speciellt på längre tidsskalor finns en osäkerhet om de möjliga effekterna på klimatet.

Jag arbetar med spårämnen (s.k. kosmogena radionuklider) i iskärnor, sjösediment och trädringar som tillåter oss att rekonstruera tidigare förändringar i solaktiviteten. Genom jämförelse med klimatrekonstruktioner kan vi sedan undersöka solens påverkan på klimatet på olika tidsskalor och under mycket olika klimatförhållanden.

Genom att jämföra sådana radionukliddata från olika källor kan vi till och med studera t.ex. solutbrott tidigare än den period för vilken vi har direkta observationer liksom förändringar i det jordmagnetiska fältet och hur kolcykeln påverkas av klimatförändringar.

Jag tycker att denna forskning är fascinerande eftersom den handlar om grundläggande och tvärvetenskapliga frågor om processer på solen, om klimatsystemet och om kopplingarna mellan dessa. Det långsiktiga perspektiv som man får med indirekta data öppnar för ett helt nytt och mer komplett synsätt på dessa frågor.

Med detta perspektiv ser vi att det fortfarande finns många obesvarade frågor kring vårt klimatsystem. Dessa medför dock inget ifrågasättande av de slutsatser som har presenterats t.ex. i den senaste rapporten från FNs klimatpanel, men en bättre förståelse av naturliga klimatförändringar hjälper oss att bättre förutse den framtida utvecklingen av jordens klimat.

Jag är född 1970 i Blumenfeld i södra Tyskland. Efter skola och samhällstjänst studerade jag fysik i Konstanz. Jag kom till Sverige första gången 1994 som Erasmusstudent i Uppsala. År 2000 avslutade jag mitt doktorandarbete i Zürich, där jag började min forskning i miljöfysik. Efter en tid som postdoktor i Schweiz kom jag till Lund som postdoktor 2003/2004. Detta följdes av en forskningsvistelse i Boulder och en anställning vid NASA:s rymdcenter i Greenbelt.

År 2007 återvände jag till Lund som forskarassistent, och därefter anställde Kungliga Vetenskapsakademien mig som akademiforskare.

Jag blev docent år 2009 och utsågs till professor i januari 2015. Jag bor med Stefanie och våra tre underbara barn i Furulund.

Vetenskapskommunikation och fysikdidaktik

Efter disputation i Göteborg 1978, i atomär beräkningsfysik, tillbringade jag två år som post-doktorsforskare i Seattle och ett år i Oxford, där jag studerade hur den s.k. svaga växelverkan leder till att inte ens en atom är alldeles lik sin spegelbild.

I Oxford träffade jag min man, Leslie, och vi fick möjlighet att fortsätta forska tillsammans vid Göteborgs universitet. Vi har tre barn (f. 83, 84 och 91) som har valt studier inom naturvetenskap och teknik. Jag blev docent 1984 och befordrades till professor 1999. Jag har varit ledamot av forskningsrådets Fysikkommitté och av Rådet för högpresterande datorer.

Sedan 2009 är jag föreståndare för Nationellt resurscentrum för fysik i Lund och utnämndes 1 januari 2015 till professor i vetenskapskommunikation och fysikdidaktik.

Vetenskapskommunikation är så mycket mer än den forskningskommunikation som står i centrum för en installationsceremoni. Det kan t.ex. vara

- vetenskapsjournalistik och andra former för popularisering av andras forskning
- projekt där naturvetenskap presenteras i informella miljöer
- forskning om användning av vetenskapliga begrepp
- analys av vilka bilder som kommuniceras av forskning och forskare.

Vetenskapskommunikation kan också handla om forskning om vetenskapskommunikation och kommunikation av denna forskning.

Upp till 3 000 ivriga elever som väntar på att få komma in och experimentera, observera och uppleva krafterna i åkattraktioner på Gröna Lund eller Liseberg – i dessa projekt finns många exempel. Ett av målen – liksom t.ex. för science centers – är att öka ungdomars intresse för naturvetenskap och teknik. I samarbete med lärare kan vi illustrera grundläggande fysikaliska principer med enkla undersökningar, men också visa exempel på kvantitativa mätningar, matematisk modellering och avancerad teknik i en miljö som de flesta elever uppfattar som positiv, och där fysikens lagar känns i hela kroppen. Arbetet anknyter till fysikdidaktisk forskning, bl.a. om elevers begreppsförståelse och intresse, till forskning som visar betydelsen av lärares engagemang för att aktiviteter i informella miljöer ska leda till lärande, och till forskning om hur lärare utvecklar sin yrkesroll.

Genom observationer, intervjuer och enkäter får vi en bättre bild av hur elever och lärare integrerar besök i nöjesparken med undervisningen i skolan. Vi kan utveckla material och göra små ändringar i utformningen av dagarna för att bättre stödja lärares arbete och tillvarata erfarna lärares kunskaper och engagemang – med vetenskap, kommunikation och vetenskapskommunikation.

Matematik – till nytta på Internet

Som student under 80-talet fick jag mitt första e-postkonto. Vi kunde plötsligt snabbt kommunicera med varandra och med våra lärare. Ungefär samtidig utvecklades webben och möjligheten att snabbt söka information där. Gradvis höll sättet vi kommunicerar och delar information på att förändras. Jag ville då egentligen bli elektroingenjör och bygga apparater. Men mer och mer av det som skulle göras i sådana apparater implementerades efterhand med hjälp av små datorchip. En ny värld öppnade sig för mig med elektroniska signaler som var digitaliserade. Man kunde nu göra ren matematik med dessa signaler.

Som färdig ingenjör hade jag tur att få ett stipendium för att forska inom förbättring av digital kodning inom mobiltelefoni. Under slutet av nittio-talet, medan jag var post-doc på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, började internet och telefoni långsamt att smälta ihop, bl.a. med så kallad IP-telefoni, men ljudkvaliteten var urusel! Arbetet för att förbättra ljudet drevs då främst av mindre företag, och fram till slutet av nollnoll-talet delade jag min tid mellan företag och akademi och arbetade med utvecklingen av kodning och överföring av ljud, och samtidigt med utvecklingen av olika kommersiella internet-tjänster, däribland Skype.

De senaste årens snabba utveckling av tillgången på Internet till musik, film, bloggar osv. skapar behov av nya och bättre sätt att upptäcka nytt innehåll på nätet på ett sätt som är anpassat till användarens intressen, men med respekt för användarens privatliv. Här har avancerade beräkningar av stora datamängder en spännande ny tillämpning. I detta sammanhang utgör Lunds universitet en inspirerande miljö för samarbeten med andra forskare inom de matematiska vetenskaperna och inom data-vetenskap och humanistiska vetenskaper. Det är också en miljö som stimulerar produktiva samarbeten med företag för att få nya beräkningsmetoder att göra reell nytta på Internet.

Jag är född 1968 och uppvuxen i Danmark. Efter min grundutbildning doktorerade jag inom digital signalprocessering. Jag bedrev postdoktorsforskning på KTH i Stockholm, vid institutionen för tal, musik och hörsel, och blev 2002 lektor vid Aalborg Universitet i Danmark efter en första sväng ut i industrin och internet-bolaget Global IP Sound i Stockholm.

2004 var jag med och skapade det danska bolaget Sonorit som 2006 köptes upp av internet-telefon-tjänsten Skype. Mellan 2006 och 2012 jobbade jag för Skype, först som forskningsarkitekt och senare som ledare av SkypeLabs, en internationellt grupperad forskningsenhet inom Skype.

Sedan 2013 är jag anställd som professor i tillämpad matematik vid Matematikcentrum vid Lunds universitet.

Produktion, en nationell resurs

Jag är född 1964 i Blomstermåla, och gick fyraårig teknisk linje på Lars Kaggskolan i Kalmar, där mitt intresse för teknik grundades. Efter gymnasiet pluggade jag på Maskinlinjen på LTH, där ett intressant exjobb om att ta fram utrustning för att mäta krafter när man svarar, gjorde att jag påbörjade doktorandstudier inom detta forskningsområde.

Efter disputationen 1996 fortsatte jag som lektor på institutionen för maskinteknologi, där jag befordrades till professor 2014.

Vid sidan av forskningen har jag även engagerat mig i utbildningsfrågor som programledare för Maskinprogrammet och som utbildningsnämnsordförande. Jag är gift med Mats och vi har två barn, Arvid och Axel.

Tillverkning och export av produkter är oerhört viktigt för ett lands ekonomi, i form av arbetstillfällen och intäkter. Konkurrens från länder med billig arbetskraft har satt press på företag i länder med ett högre löneläge att effektivisera och minska kostnader. Detta har gjort att industrinationer som Tyskland och USA nu satsar stort på produktionsteknisk forskning för att skapa förutsättningar för återindustrialisering och stärkt inhemsk tillverkningsindustri. Även i Sverige sker satsningar på produktionsforskning. Dessa handlar om innovativa produktionsutrustningar med hög automationsnivå, effektiva och stabila tillverkningsprocesser samt att generera kompetens för att arbeta i högteknologiska och flexibla produktionssystem. Svenska storföretag verkar idag på en global marknad och för dem är frågeställningar om hur man på bästa sätt konfigurerar det globala produktionssystemet högaktuella.

En del av min forskning handlar om hur man utvecklar och effektiviserar tillverkningsprocesser för att bearbeta olika material, t.ex. fräsning och sågning. Exempelvis modellerar och simulerar vi processen för att tillverka kuggjul för att kunna utveckla effektiva kuggfräsverktyg och tillverkningsprocesser som ger kuggjul av hög kvalitet som i sin tur ger tystare växellådor. En annan del av min forskning fokuserar på kostnadseffektivitet i produktionssystemet, där jag arbetar med att utveckla metoder och beräkningsmodeller som länkar produktionstekniska prestanda med ekonomiskt utfall. Beräkningsmodellerna används t.ex. för att simulera olika utvecklingsscenarier som svarar på frågor som; Hur mycket bättre behöver vi bli för att vara konkurrenskraftiga i förhållande till låglöneländer? Vilka utvecklingsaktiviteter ska man prioritera för att få bäst kostnadseffekter? Drivkraften i min forskning är att bidra med metoder och kunskap som kan stötta företag att utveckla enskilda tillverkningsprocesser och kostnadseffektiva produktionssystem. Det är mycket inspirerande att jobba tillsammans med våra företagspartners kring dessa utmaningar.

Energiomställningens politiska ekonomi

För att rädda jordens klimat krävs att vi radikalt förändrar hur vi producerar mat, energi och varor och hur vi bygger bostäder. Miljöhänsyn motiverar sällan politiker i konkurrensen med mer direkt trängande frågor som säkerhet, ekonomisk utveckling och politisk stabilitet. Varför ska då samhället stödja de kostsamma och besvärliga förändringar som krävs för att skydda miljön?

Jag söker svar på denna fråga genom att studera samverkan mellan miljöutmaningar och andra samhällsliga angelägenheter, med särskilt fokus på energi och klimat. I min tidigare forskning studerade jag huruvida så kallad "strategisk miljöbedömning" avsevärt påverkar samhällsliga strategier (det gör den inte) och om omställningen till marknadsekonomi i de forna sovjetstaterna ledde till minskad miljöförstöring (det gjorde den endast i vissa fall).

Senare forskade jag om sambandet mellan energisäkerhet och klimatförändringar. Om länder beslutar att motarbeta klimatförändringar gör de sig av med oljan – som även är det allvarligaste orosmomentet för energisäkerhet idag. Skulle andra liknande problem uppstå i samhällen med ren energi? Min forskning visar att det sannolikt inte skulle ske. Men det betyder inte att vi kommer att rädda klimatet som en "bi-effekt" av att eftersträva energisäkerhet. Jag har precis avslutat ett projekt som visar att global, långsiktig energisäkerhet kan uppnås till en bråkdel av kostnaden för att stabilisera klimatet, utan att utsläppen av växthusgaser minskar. Om klimatskydd inte är en följdverkan av ökad energisäkerhet, vilken annan politisk motivation finns det för att rädda klimatet?

Mitt senaste projekt gäller den politiska ekonomin av energiomställningar. Jag undersöker vilka politiska krafter och viljor som ligger bakom den senaste satsningen på förnybar elektricitet i länder som Danmark, Sverige och Tyskland och varför andra länder inte gör detsamma. Jag utforskar också statens historiska roll i att skapa infrastruktur för energi och växla till nya bränslen; jag söker förebilder och vägledning för energiomställningen vi måste genomgå om vi ska rädda vårt klimat.

Jag föddes i Vitrysslands huvudstad Minsk 1968. 1991 avlade jag magisterexamen vid Moskvas institut för fysik och teknologi och 1992 i miljövetenskap vid University of Manchester. Under 1990-talet arbetade jag för FN med miljöfrågor i bl.a. Centralasien. År 2000 doktorerade jag i Manchester. Därefter arbetade jag vid Central European University (CEU) i Ungern, ett universitet grundat av George Soros, där jag utnämndes till professor 2008.

Sedan 2005 koordinerar jag ett magisterprogram i miljövetenskap som är ett samarbete mellan Lund, CEU and fyra andra universitet.

År 2014 utnämndes jag till professor vid Internationella miljöinstitutet i Lund. Jag bor på Bosjökloster med min fru Julia och barnen Aili, Ninelle och Theodor.

Proteiner ger bättre diagnoser

Jag föddes 1957 i Karlskrona och växte upp i Malmö. Efter gymnasiestudier i Mamö och Filipstad gick jag vidare till Lunds universitet och en forskarutbildning i analytisk kemi 1983–1988. Därefter fortsatte jag som postdoktorsforskare i tre år på Free University i Amsterdam och vid Spanska forskningsinstitutet i Barcelona. Tillbaka i Sverige arbetade jag på Astra Draco och AstraZeneca i 19 år.

2004–2009 arbetade jag i Japan med läkemedlet Iressa i behandling av lungcancerpatienter. 2010 blev jag professor vid Tokyo Medical University och är sedan hösten 2014 professor i klinisk proteinvetenskap i Lund.

Jag bor i Malmö med Carina och våra barn Sebastian, Christofer, Tillie, Alice, Ida och lille Vincent.

Nya teknologiska plattformar ger nya medicinska öppningar för förståelsen av komplexa sjukdomar. Min forskning har stor betydelse för att identifiera proteiner som kan ha viktiga reglerande funktioner vid utvecklingen av olika sjukdomar som cancer, hjärt-kärlsjukdomar och neurodegenerativa sjukdomar (när nervsystemet förtvinar). Arbetet är till stor del baserat på masspektrometri – en analysteknik som kan användas för att identifiera och karakterisera proteiner i såväl blod- som vävnadsprover. Proteinsekvenser och inte minst modifierade proteiner har ofta en avgörande betydelse för sjukdomsförloppet. Teknikutvecklingen inom detta forskningsområde har varit oerhört snabb, och vi i Lund är en del av den. Vi har lyckats etablera analytiska plattformar i den absoluta forskningsfronten. I ett nystartat Center of Excellence inom medicinsk masspektrometri har vi vid Biomedicinskt Centrum i Lund skapat Skandinavien största proteinsekvenseringskapacitet. Klinisk proteinforskning kräver prover av hög kvalitet, och jag har därför varit med om att etablera biobanker med stora arkiv av blod- och vävnadsprover – samlade enligt rigorösa protokoll. Vi har med nyutvecklad robotik automatiserat hur kliniska prover processas även inom sjukhuset. Vår metodik etableras nu även utanför Sverige.

Ett huvudsyfte för forskningen är att öka förståelsen av hur reglerande proteiner interagerar med läkemedel; att förstå hur de påverkas av behandling är centralt. I samarbete med japanska forskare har vi t.ex. undersökt ca 5 000 patienter och analyserat protein- och gensekvenser som kunde kopplas till effektiv eliminering av lungcancertumörer. Mycket viktigt är också att identifiera markörer som signalerar om risk för sideeffekter som ibland kan vara mycket allvarliga. "Personalized Medicine" förutspår revolutionera sjukvården i framtiden. Begreppet innebär att behandlingen skräddarsys för den enskilda patienten – baserat på patientens unika gen- och proteinmönster.

Produktens form och mening

Varför upplever vi vissa produkter som mer tilltalande än andra? Hur påverkar produktens utseende våra uppfattningar om och vår förståelse av den? Detta är några centrala frågor i min forskning. Vi mår bättre i en omgivning som tilltalar oss och vi omger oss gärna med objekt som skapar mening, visar vilka vi är och vad vi står för. Inom bilindustrin hävdas att utseendet ofta är utslagsgivande för konsumentens val av produkt.

Designens betydelse är alltså stor – ekonomiskt, kulturellt och socialt. Trots detta har vi relativt liten kunskap om vad det är i produkten som åstadkommer dessa upplevelser. Färg, form och material kan användas för att skapa estetiska och emotionella reaktioner och för att kommunicera budskap såsom identitet och värderingar. Genom att förstå principerna bakom detta kan vi bidra till att ställa om vår konsumtion till mer hållbara produkter.

I min forskning har jag arbetat med att försöka förstå produktens visuella form och dess roll för vår upplevelse av produkten. Olika utseenden skapar olika referenser för användaren av produkten. Det kan handla om hur den ska användas, dess egenskaper eller sociala konstruktioner som varumärke och status. Produktens utseende är alltså ett viktigt verktyg för strategiskt design- och varumärkesarbete och för att nå avsedda kundgrupper. En produkt som utmärker sig på ett positivt sätt kan skapa nya trender och beteenden. God design kan bidra till inkludering och motverka stigmatisering.

Design handlar om att förändra existerande situationer till det bättre. Industridesign är ett tvärdisciplinärt område som handlar om människor, teknikens roll och samhället i stort. Vårt mål är att bidra med kunskap som ger oss större möjligheter att skapa ett mer hållbart, attraktivt och meningsfullt samhälle.

Jag är född i Huskvarna 1970 och har civilingenjörstudier med examen från Linköpings universitet 1996 och industridesignstudier från designhögskolan vid Göteborgs universitet med mig i bagaget.

Mitt intresse av att förstå samspelet mellan just teknik och design ledde till doktorandstudier och disputation vid Chalmers 2002, som den förste doktorn i ett designämne i Sverige. Efter tre spännande år vid Massey University i Nya Zeeland, där jag bland annat etablerade ett forskningscenter för Affective Design Research, landade jag 2008 med min familj i den skånska myllan.

Vid LTH blev jag 2010 Sveriges förste docent i industridesign och befordrades 2014 till professor i samma ämne.

Lektor Morgan och kvinnorna

TILL 125-ÅRSMINNET AV EN UPPMÄRKSAMMAD TJÄNSTETILLSÄTTNING

PROLOG

Från andra lektorer i främmande språk skilde han sig genom sitt distingerade väsen och sin naturliga urbanitet. Med en vit eller röd kamelia i knapphålet trädde han i katedern på sina privata högtidsdagar. Han var inackorderad i ett förnämligt matlag, som innehades av två systrar till en docent vid universitetet. Det umgänget var strängt akademiskt. Innan han behärskade svenska språket, som han med sin språkliga allmänbildning snart lärde, spreds historien om, att han på den ena värdinnans fråga, var han hållit hus kvällen förut, gett det naiva svaret: Jag reste till Malmö med X och svinade. Eljest satte inte dåliga vanor spår i hans utseende. Allt gjorde intryck av, att han fått en vårdad uppfostran i ett rikt hem. Men det blev senare bekant, att fadern icke efterlämnat någon förmögenhet.¹

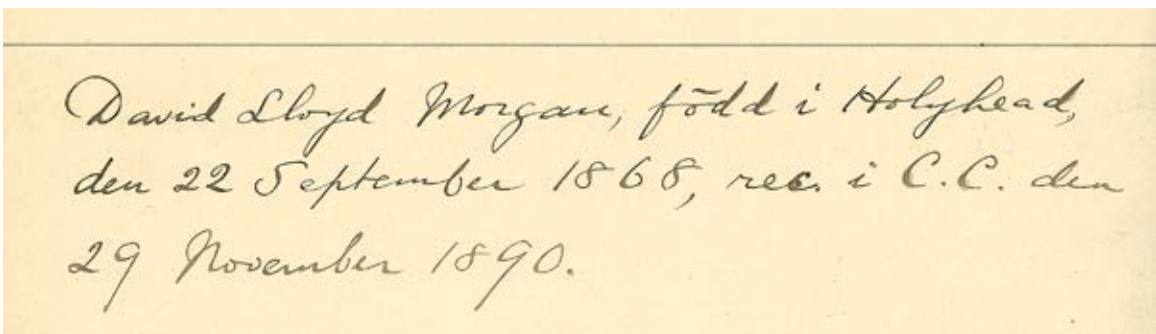
I brist på kända fotografier eller andra porträtt får ovanstående citat, hämtat från en sentida skildring nedtecknad av den tidigare Lundastudenten Emil Sommarin, tjäna till att giva en bild av huvudpersonen i denna berättelse. Hans namn var David Lloyd Morgan, han var född den 22 september 1868 i

Holyhead (på kymriska Caerbybi) i det walesiska grevskapet Anglesley.² Sin uppväxt tycks han dock i vart fall delvis ha tillbringat i Liverpool där fadern före sin död verkat som köpman. Kanske var det familjens ekonomiska situation som fick sonen att, som nybakad 22-årig bachelor från Cambridge, prova att söka lyckan utomlands. Sex år av sitt korta liv kom han nämligen att tillbringa som lektor i Lund. Här är han i dag förvånansvärt bortglömd i beaktande av den uppmärksamhet som i samtiden rådde både kring hans tillträde till tjänsten vid universitetet och – icke minst – det sätt på vilket han lämnade den.³ I båda fallen var kvinnor inblandade, dock på mycket olika vis.

FÖRSTA AKTEN

Bakgrunden till att den unge britten alls hamnade i Sverige var inrättandet av en ny typ av tjänster vid universitetet, först i Uppsala och kort därefter i Lund. I ett kungligt brev av den 31 maj 1899 hade till det senare lärosätet avsatts 6 000 kronor för rekrytering

David Lloyd Morgans egenhändiga uppgifter som nyinskriven medlem i den lundsiska ordenssällskapet CC. Bildkälla: AF:s arkiv.

David Lloyd Morgan, född i Holyhead,
den 22 September 1868, rec. i C.C. den
29 November 1890.

Annons för Fanny Hodges engelskundervisning i *Lunds Weckoblad*, publicerad bara några dagar efter att hon fått avslag på sin dispensansökan. Bildkälla: Lunds universitetsarkiv.

av lektorer i de utländska språken tyska, franska och engelska.⁴

Inrättandet av dessa lektorat beskrevs redan i samtiden som "en välbehöflig förstärkning af lärarekrafter för undervisning i främmande levande språk".⁵ De fyllde en lucka som uppstått sedan man 1861 avvecklat de gamla befattningarna som språkmästare, tjänster som (i varierande antal och språk) hade funnits ända sedan universitetets barndom på 1600-talet. Förvisso hade i stället en adjunktur i "modern lingvistik" inrättats, och sedan 1813 ägde universitetet även en på donationsmedel grundad professur i detta ämne. Den undervisning dessa lärare erbjöd tenderade dock att få en mer teoretiskt språkvetenskaplig och litteraturhistorisk inriktning.⁶ De gamla språkmästarna – ofta utrikes födda – hade däremot mer handfast lärt ut att rent konkret läsa och tala främmande språk (de hade därför också, likt universitetets lärare i dans, fäktning, musik och teckning, räknats till de så kallade exercitiemästarna och inte till de akademiska lärarna). Det var detta behov av "de främmande levande språkens talande och skrivande" som de nya lektorstjänsterna skulle fylla.⁷

Innan de nya tjänsterna kunde lysas ut hade universitetet dock att utarbeta ett förslag till reglemente för dem, vilket sedan skulle fastställas av Kungl Maj:t. Om ett sådant förslag enades den Filosofiska fakultetens humanistiska sektion vid möte den 12 september 1889.⁸ I texten, som vilade tungt mot ett motsvarande, redan fastställt reglemente från Uppsala, fastslogs bland annat att respektive lektorer skulle erbjuda minst tre timmars avgiftsfri undervisning i veckan (§ 3:1) samt därtill tre timmars extra, avgiftsbelagd undervisning i veckan för studenter som så önskade (§ 3:2). Viktigast för vår historia är dock vad som stod i § 5, nämligen att "[b]ehörighet att erhålla dylik lektorsplats tillkommer endast utländsk man, som jemte det att han är i besittning af erforderlig vetenskaplig bildning och lärarskicklighet, har det språk, i hvilket han skall undervisa, till sitt modersmål

Tandläkare Christenson
i **LUND**, midt för jernvägsstationen,
mottagningstid 10—1,
insätter artificiella tänder.

Piano-lektioner
gifvas åt såväl nybörjare som mera försigkomna af
Emma Nylander,
Mårtensgatan N:r 7.

English lessons.
Conversation circles. **Fannie Hodges,**
Petri Kyrkog. 13.

För mina elever meddelas
att jag återkommit till staden den 3 Febr.
Nya elever i solosång och musikteori mottagas fortfarande. Pris för en 4 månader omfattande kurs i solosång 35 kr., enskilda lektioner 3 kr. i timmen. Bostad: Östra Mårtensgatan 5, till venster inåt gården, andra våningen.
Gösta Geijer.
Reference: Hofkapellmäst. Job. Svendsen i Köbenhavn.

samt erhållit sin bildning och en längre följd af år vistats i det ifrågavarande språkets hemland".

Det föreslagna reglementet fastställdes, med obetydliga justeringar, av konungen den 16 november 1889 varefter det trycktes.⁹ Nu kunde tjänsterna utlysas. Och det var då det oförutsedda hände: redan innan man kommit så långt som till att bedöma de inkomna ansökningarna i sak fick humanistiska sektionen på sitt bord en principiell förhandsförfrågan om att få "ifrågakomma" vid det engelska lektoratets tillsättande – och den förfrågan kom från en kvinna!¹⁰

Hennes namn var Fanny McHarg Hodges, född den 20 november 1860 i en liten engelsk ort i Essex med det pittoreska namnet Steeple Bumpstead, där hennes far, Thomas Hodges, var

en "gentleman-farmer". Modern hette Mary Ann McHarg.¹¹ Någon gång under 1880-talet hade hon kommit till Lund och där etablerat sig som privatlärarinna i engelska i sin bostad på S:t Petri kyrkogata 13.¹²

Av de diskussioner som nu följde inom humanistiska sektionen framkom tydligt att fröken Hodges var lokalt välkänd och aktad som språkpedagog. Utlänning och infödd talare av engelska språket var hon förvisso också, men som "utländsk man" kunde hon inte ens med bästa vilja i världen betraktas. Hur skulle man inom sektionen förhålla sig till detta? Därom gick uppfattningarna isär bland professorerna. Frågan gällde både de formella aspekterna av att avvika från det egna reglementet och de mer principiella rörande att låta en kvinna bli universitetslärare.

Mest positiv till tanken att anställa Fanny Hodges var professorn i nyuropeisk lingvistik, Edvard Lidforss. Han föregrep de principiella invändningarna rörande att bryta mot reglementets ordalydelse i ett med livlig retorik formulerat inlägg:

"Men, säger man, principen, principen! Vi hafva nyss själfve föreslagit och sedan fått af Kungl. Maj:t stadfästadt ett reglemente, som bjuder, att endast utländsk man får ifrågakomma till dessa, liksom till andra lärarebefattningar vid universiteten." Ja, principer är nog bra; men i denna snöda värld är äfven det bästa endast relativt godt, och kringgårdade som vi äro på alla håll af ändlighetens skrankor, är det fara värdt, att icke ens den bästa princip skall, om vi följde den så långt vägen bär, kunna hindra oss från att till slut köra hufvudet i väggen. Med andra ord, på principens heliga stråt skulle det kunna hända, att man ginge förbi en skicklig, kanske till och med utmärkt kvinna för att till slut få en manlig medelmåta.¹³

Professor Edvard Lidforss var Fanny Hodges främste förespråkare inom fakulteten. Detalj ur kollage över universitetets personal 1868. Bildkälla: AF:s arkiv.

Även Lidforss kollega inom den nyuropeiska lingvistik, e o professor Fredrik Wulff, uttalade sig till Hodges fördel. Visserligen fann han det principiellt tveksamt att ge kvinnor "inträde på mannens verksamhetsområden", men kunde ändå tänka sig att bifalla just Hodges ansökan på grund av hennes erkända skicklighet. Om denna skicklighet instämde i och för sig e o professorn i klassiska språk, Aron Martin Alexandersson, men ställde sig ändå helt avvisande i sak då han dels ansåg det "olämpligt att quinna anställdes som universitetslärare, dels [...] ansåg att dispens från en lagbestämmelse, som så nyligen kommit till stånd, ej borde medgifvas". En liknande inställning företrädde latinprofessorn Albert Lysander. Förvisso menade han att det generellt var "en pligt att vara förekommande mot damerna" och trodde därtill "att Miss Hodges kanske är bättre och antagligare än de kompetente 'män', som möjligen söka platsen", men att man därför skulle begära dispens från det reglemente man själv just utarbetat kunde han ändå inte tillstyrka.

Mer odelat negativ var Theodor Wisén, professor i nordiska språk, vilken påpekade att frågan om kvinnors anställbarhet hade varit uppe redan i samband med reglementets utarbetande och att Lidforss då själv varit emot detta. Härtill, framhöll Wisén, saknade Hodges akademisk utbildning. Till denna brist på formell kompetens hänvisade också historieprofessorn Martin Weibull i sin avvisande hållning.

En delvis egen position intog den berömda filosofiprofessorn Johan Jacob Borelius. Han anslöt sig i och för sig initialt till Lidforss uppfattning och avfärdade Wiséns argument, både vad gällde kravet på formell universitetsutbildning och vad gällde vikten av formuleringen "utländsk man". Att ordalydelsen inte lika gärna hade blivit "utlänning" menade han berodde på att man i så stor utsträckning kopierat Uppsalas reglemente. Därtill framhöll han att formuleringen inte hindrade en kvinna att begära "särskild kunglig dispens". Men – tillade han – miss Hodges avvek också från föreskriften att sökanden borde ha vistats i det land där språket talas; detta genom att redan i flera år ha bott i Sverige. Således skulle en dubbel dispens krävas och detta kunde han inte tillstyrka.

Omröstning följde och resulterade i två röster (Lidforss och Wulff) för att att förorda dispens för

Hodges men sju röster däremot. Endast två professorer (Wisén och Weibull) hade dock haft något att anföra mot Hodges kompetens i sak. Vidare fick Lidforss i uppdrag att till nästa möte skriva ett "förberedande yttrande" över alla de ansökningar som slutligen inkommit till lektoraten i engelska och tyska.¹⁴

Rörande tjänsten i engelska visade det sig i slutändan finnas två sökande: den välkända fröken Hodges och så ett oskrivet blad i form av vår huvudperson, David Lloyd Morgan. Efter att först ha avgivit sitt utlåtande rörande lektoratet i tyska fortsatte Edvard Lidforss till det engelska, och det är svårt att i hans formuleringar inte läsa in en rejäl portion ironi mot såväl kollegorna som mot den unge sökande mannen:

Af liknande skäl skulle jag vilja till lektoratet i engelska i första rummet förorda Miss Hodges, som under två års vistelse här i Lund särdeles väl rekommenderat sig genom att på ett förträffligt sätt utföra just det slags arbete, som kommer att åligga den blifvande lektorn. Men för den händelse att Kungl. Maj:t icke skulle i Nåder bevilja den af henne sökta dispens, som nyss varit föremål för Sektionens pröfning, får jag föreslå Mr Morgan, en ung man som, efter hvad hans insända papper visa, i våras med heder tagit sin akademiska grad som Bachelor of Arts vid universitetet i Cambridge samt är väl vitsordad för goda anlag att skriva latinsk vers och jämväl utmärkt sig som styrman för sitt (Corpus-Christi) kollegii roddlags båt. Att han för dessa båda talanger icke kan finna någon användning vid detta universitet kan möjligen beklagas, men ej förnekas; att han ej, som Miss Hodges, företett intyg om ett godt och rent uttal upphäver ej möjligheten, att han ändock kan komma att lemna god undervisning i sitt modersmål; och att slutligen hans till ansökningen fogade intyg ej äro vidimerade beröfvar dem i mina ögon intet af deras fulla trovärdighet.¹⁵

Efter viss diskussion skred sektionen till omröstning, varvid det visade sig att ironin i Lidforss yttrande inte bitit. Sju personer röstade för Morgan, Borelius dock med viss reservation och Wulff med anmärkningen att han även ville förorda Hodges i "andra rummet". För Hodges röstade naturligt nog Lidforss men lustigt nog

även den vid föregående möte mer skeptiske Lysander, båda dock under förutsättning att hon erhöll vad Lysander kallade "dispens från sin quinlighet". Någon sådan blev det dock inte: den 7 februari 1890 avlog Kungl. Maj:t Fanny Hodges dispensansökan.¹⁶ Knappt två veckor senare förordnades David Lloyd Morgan som lektor.¹⁷

Hade Fanny Hodges beviljats dispens hade anställandet av den första kvinnan som lärare vid Lunds universitet tidigarelagts med tjugo år. Nu kom detta att dröja till 1910 då Hilma Borelius – en dotter till filosofiprofessorn som 1890 talat väl om Hodges men trots allt förordat Morgan – utnämndes till docent i litteraturhistoria.¹⁸

MELLANAKT

I mars 1890 anlände Morgan till Lund och tillträdde sitt lektorat. Att döma av pressen tycks han vid sin ankomst ha uppmärksamrats betydligt mer än sina båda kollegor Eduard Theodor Walter (tyska) och Louis Fernand Nougaret (franska), och det inte minst av stadens damer:

M:r D. Lloyd Morgan, den nyutnämnde lektorn i engelska språket vid härv. universitet, började i fredags sina offentliga lektioner. Redan innan den utsatta tiden, kl. 6 e.m., hade så många åhörare infunnit sig att den upplåttna salen blef öfverfylld, hvarför en af de största föreläsningssalarna måste tagas i anspråk. Auditoriet bestod till stor del af damer, som vilja begagna tillfället att vidga sin kännedom i engelska språket. M:r Lloyd Morgan är en ung man, klen till växten, med något lågmäld röst, talar temligen sakta och, hvilket är af vigt, har ett godt uttal. Efter en kort inledning uppläste han några sidor ur Dickens "Christmas Carol" och gaf derpå en förklaring af särskilda uttryck.¹⁹

Som det totala antalet kvinnliga studenter vårterminen 1890 uppgick till endast 10 stycken (av en total studentpopulation på 817) så får man förmoda att en stor del av damerna i publiken var vanliga Lundabor som utnyttjade det faktum att universitetets föreläsningar vid denna tid var i ordets sanna bemärkelse offentliga.²⁰ Även manliga studenter uppskattade dock Morgans undervisning. Den inledningsvis citerade

Emil Sommarin har vittnat om hur han i flera år följde Morgans undervisning "som hans ovanligt vackra uttal bidrog att göra fångslande", och fortsätter:

Han höll även diskussionsövningar och eftersom jag otvivelaktigt bland kamraterna var en av dem, som bäst behärskade engelska språket, deltog jag livligt i debatterna, sista gången en av de första dagarna i februari 1896, då vi kommo i en längre dispyt om fördelarna av, att staten ägde stambanorna såsom i Sverige. Han höll på systemet med enskilda järnvägar, därför att det möjliggjorde ett tätare trafiknät och minskade faran av ett trafikmonopol.²¹

Men David Lloyd Morgan blev i Lund inte bara en uppskattad lärare. Han kom också snabbt in i det akademiska umgängeslivet. I tidningsskriverierna i samband med hans död beskrevs han som "den unge, i vida kretsar afhållne främlingen"²² eller som "den lille, något excentriska, alltid förbindlige gentlemannen", vilken "hade under de 6 år, han varit här anställd, skaffat sig många vänner och var värderad af alla, som kände honom".²³ Enligt sina vänner var han, berättade tidningarna, känd som "en mycket kunskapsrik man, behaglig i umgänget och glad med de glada".²⁴ "Hans popularitet", påpekades det också, "var ej begränsad till universitetskretsarne och Lundasocieteten; äfven i Malmö och Köpenhamn var han känd och omtyckt".²⁵

En tydlig indikation på att Morgan snabbt kom in i det sociala livet vid universitetet var att han redan sin första hösttermin i Lund upptogs i Sällskapet CC. I detta parodisk-akademiska ordenssällskap, grundat 1868, fann man vid denna tid inte bara många av universitetets mer framträdande lärare utan också gräddan av spexare och studentsångare ur studentvärlden. I spetsen för sällskapet stod Nils Flensburg, docent (samt blivande professor) i sanskrit och således en språkmannakollega från samma fakultet som Morgan.²⁶ Morgan var även medlem av en sammanlutning kallad Yngre akademiska sällskapet.²⁷

Men lektor Morgan ägnade sig inte bara åt nöjen. Utöver sin stadgade lärarverksamhet var han även, enligt uppgifter i engelskspråkig press, verksam som översättare av texter av "distinguished Swedish writers" till engelska.²⁸ Formuleringen syftade på två omfattande översättningsarbeten, båda utgivna

1893.²⁹ Det ena var upptäcktsresanden Gustaf Nordenskiölds *Ruiner af klippboningar i Mesa Verdes' cañons* (på engelska *The Cliff Dwellers of the Mesa Verde, Southwestern Colorado, Their Pottery and Implements*), det andra det stora verket *Skandinaviens fiskar* (på engelska *A History of Scandinavian Fishes*), berömt för sina illustrationer av Wilhelm von Wright. I förordet till det senare verket skrev utgivaren F A Smitt att "[t]his difficulty [en engelsk utgåva] could not be overcome until the publishers succeeded in procuring the valuable aid of Mr. D. Lloyd Morgan, B. A., Lecturer at the university of Lund, to whom alone it is due that the English edition is fully on par with the Swedish".³⁰ Under det uppenbarligen mycket produktiva året 1893 publicerade Morgan på eget initiativ dessutom en kommenterad utgåva av *Kungl. Ecklesiastikdepartementets skriftliga uppgifter för mogenhetsexamen i engelska språket åren 1864–1892*.

Utöver detta var Morgan inblandad i ytterligare ett, mycket ambitiöst, bokprojekt. Språkläraren och lexikografen Oscar Edmund Wenström i Visby hade vid denna tid påbörjat en svensk-engelsk skolordbok för Norstedts förlag. Arbetet hade hittills gått långsamt, men från 1893 och tre år framåt involverades även Morgan i projektet som då fick ökad fart.³¹ Vid sin död skall Morgan, enligt pressen, på sitt skrivbord ha haft ett antal "korrektur och revider på ett ark af det lexikografiska arbete, åt hvilket han egnat så mycken möda och omsorg".³²

De utländska lektoraten var inga fasta anställningar utan utgjordes av tvååriga mandat med möjlighet till förlängning.³³ I Morgans fall förnyades hans mandat regelbundet de följande åren, sista gången i december 1895.³⁴ I allt såg universitet således ut att inte ha behövt ångra sitt val vid rekryteringen 1889/90.

SISTA AKTEN

Efter frukost tisdagen den 11 februari 1896 – alltså bara några dagar efter att han lett sin diskussionsövning om de svenska järnvägarna – lämnade David Lloyd Morgan sitt värdfolk i Lund och underrättade dem om att han inte skulle komma hem till middagen. Någon dag eller två senare fick en av hans vänner ett telegram där Morgan meddelade att hans föreläsning

Inledningen till *Folkets Tidnings* första rapport om dubbel-självmordet. Bildkälla: Lunds universitetsarkiv.

torsdagen denna vecka var inställd. Därefter hördes inget mer från honom, men hans studenter kunde konstatera att han ej heller infunnit sig till lördagens föreläsningstillfälle.³⁵

Två dagar senare, måndagen den 17 februari, briserade den mediala bomben. Under rubriken "Ett ohyggligt drama" kunde Lundaavisan *Folkets Tidning* meddela att två personer, en man och en ung kvinna, återfunnits svårt skadade i en enskild kupé på tåget från Köpenhamn till Klampenborg:

Vid ankomsten till Klampenborg funnos båda sårade och sanslösa i kupén och fördes in i väntsalen, dit läkare kallades och anlade provisorisk förbindning. Damen hade två skottsår i venstra tinningen, herrn ett i högra tinningen. Han tycktes vara mest medtagen. Med tåget kl 8,21 befordrades de till Köpenhamn, och vid ankomsten dit fördes båda till Kommunehospitalet. Vid der anställd undersökning anträffades hos honom ett visitkort med inskriften "Lloyd Morgan, lektor vid Lunds universitet". I hennes ficka fanns en näsduk märkt A. L.

*De sårades tillstånd ingaf ej förhoppning om att de skulle lefva natten öfver och vid 11:tiden afledo de också båda å Kommunehospitalet.*³⁶

Under de närmaste dagarna fortsatte detaljerna kring "dramat" att rullas upp både i lokalpress och på riksnivå.³⁷ Den till en början oidentifierade unga kvinnan visade sig snart vara en endast 19-årig Cecilia Carolina "Lina" Andersson (monogrammet på näsduken hade således ursprungligen tolkats omvänt), till yrket "inregistrerad" prostituerad vid den så kallade Parisersalongen på Snapperupsgatan i Malmö. Hon angavs vara "af medellängd, hade mörkt, något vågigt hår, mörkbruna ögon, smärt växt och var mycket vacker" men beskrevs också som "fräck och anstötlig i sitt uppträdande". Morgan hade hon, rullades det upp, lärt känna redan för två år sedan. De två hade både brevväxlat och även tidigare gjort Danmarksutfärder

Senaste nytt.

Ett ohyggligt drama

har i går kväll egt rum i Köpenhamn. Detaljerna äro: kl. halt 8 på kvällen anlände till Klampenborgsstationen i Köpenhamn en elegant klädd svensk herre i sällskap med en ung dam. I exalteradt sinnestillstånd tycktes de afvaktatågets afgång kl. 7,10, togo första klass biljetter och bådo konduktören om enskild kupé. Vid ankomsten till Klampenborg funnos båda sårade och sanslösa i kupén och fördes in i väntsalen, dit läkare kallades och anlade provisorisk förbindning. Damen hade två skottsår i venstra tinningen, herrn ett i högra tinningen. Han tycktes vara mest medtagen. Med tåget kl. 8,11 befordrades de till Köpenhamn, och vid ankomsten dit fördes båda till Kommunehospitalet. Vid der anställd undersökning anträffades hos honom ett visitkort med inskriften "Lloyd Morgan, lektor vid Lunds universitet". I hennes ficka fanns en näsduk märkt A. L.

De sårades tillstånd ingaf ej förhoppning om att de skulle lefva natten öfver och vid 11:tiden afledo de också båda å Kommunehospitalet.

Det konstaterades att herrn var lektorn i engelska vid härvarande universitet David Lloyd Morgan. Damens identitet är emellertid ännu icke konstaterad.

* * *

Ett privattelegram till oss från Köpenhamn meddelar i dag kl. 10 följande ytterligare detaljer om det hemska dramat.

Då kupédörren öppnades, befans dammen till utseende liflös sitta på ena sidan och på golvet låg herrn öfverstänkt med blod. Hjelp tillkom och dammen bars in i väntsalen, medan han deremot sjelf

tillsammans, och enligt Morgans vänner hade relationen på senaste tid uppenbart lämnat det "i dylika fall vanliga, ytliga slaget". Morgan tycktes nu "ha varit beherrskad af en lidelsefull kärlek till den vackra cocotten, som lär ha besvarat denna känsla".

Senast onsdagen den 12 februari hade det omaka kärleksparet begivit sig till Danmark för att där tillbringa sina sista dagar i livet tillsammans. De hade tagit in på Hotell Wied under namn av det gifta paret Möller från Helsingborg. Avsikten med resan stod klar utifrån det faktum att Morgan hade inköpt en revolver redan veckan innan. Att både han och Lina var mentalt förberedda på hur resan skulle sluta visades bland annat av ett avskedsbrev från henne till en väninna, vari hon testamenterade sina ägodelar till en annan väninna och dennas barn, till vilket Lina stått fadder. Också Morgan hade ett flertal dokument på sig som visade att dådet var förberett, bland annat fanns där ett brev till en dansk vän, en polisassistent August Tancred With (en av många dåtida danska ordensbröder till Morgan i Sällskapet CC), vari denne ombads att se till att begravningen förlades till Köpenhamn.³⁸

Enligt *Folkets Tidning* hade Morgan ursprungligen haft för avsikt att gifta sig med Lina Andersson. För att så inte kunnat ske klandrade tidningen tidens gängse samhällsmoral, ett "konvensansens välde, mäktigare än något". Att det unga paret känt sig tvunget att söka döden berodde, enligt denna analys, ytterst på att dess kärlek aldrig hade kunnat

David Lloyd Morgans kortfattade dödsannons i *Folkets Tidning* den 19 februari 1896. Bildkälla: Lunds universitetsarkiv.

accepteras av omgivningen. I Lund skulle Morgan ha mistat sitt "goda namn och rykte" om han gift sig med en prostituerad, och hans tanke att återvända till hemlandet – där Linas bakgrund var okänd – för att där gifta sig och börja ett nytt liv hade avspisats av hans mor. Det var med andra ord, enligt tidningen, "förklarligt att de i döden sökt gemensamheten".

Även om Morgans kärleksrelation till Lina Andersson hade varit socialt omöjlig i det dåtida Lund så synes hans drastiska sätt att göra slut på den ha mötts med en förvånansvärt hög acceptans. Genom sitt eget val att jordfästas i Köpenhamn kunde hans begravning få "en i allo högtidlig och värdig prägel, hvilket kan ske i Danmark, der inga barbariska lagar i döden förfölja den, som sjelf gjort upp räkningen med lifvet" skrev *Folkets Tidning*.³⁹ Den sista kommentaren syftade på den svenska kyrkolagen, vilken ännu föreskrev att självmördare i Sverige endast fick begravas "i stillhet".⁴⁰ Så var det alltså inte i Danmark och här blev uppslutningen kring den avlidnes kista god. Flera framträdande Lundaakademiker varav minst två professorer – litteraturvetaren Henrik Schück och pediatrikern Hildemar Hildebrand – var närvarande vid akten på Vestre Kirkegaard, och Yngre akademiska sällskapet hade skickat en krans som enligt pressen var "ett verkligt praktverk". En annan krans var från Morgans studenter och bar påskriften "En sista tacksamhetens och vänskapens gård". Själva akten förrättades av den engelske legationspredikanten Kennedy varefter en dubbelkvartett student-sångare vid graven sjöng "Integer vitae" och "Mitt liv är en våg".⁴¹

EPILOG

Dramat på Klampenborgsbanan väckte uppmärksamhet inte bara i svenska medier. Även genom den engelskspråkiga världen gick nyheten genom pressen – från Storbritannien till Nya Zeeland – under rubriker som "A love tragedy" eller "Tragedy in a railway carriage".⁴² På en punkt var det brittiska

väldets tidningar dock diskretare än de svenska: Lina Andersson titulerades häri endast "seamstress" eller "dressmaker".

Hemma i Sverige nöjde sig tidningarna inte enbart med ren nyhetsrapportering utan gjorde också mer övergripande reflektioner. I tidningen *Kalmar* blev det morganska självmordet (av signaturen Senex) föremål för en högst moraliserande betraktelse under rubriken "Haablöse slægter".⁴³ Häri beskrevs Morgan som en beklämmande tidstypisk representant för den "ungdom, som i utmärkta skolor fått en ensidig förståndsutveckling på bekostnad af alla öfriga själens och kroppens förmögenheter och utvecklats till menniskor utan tro, utan hopp, utan kärlek, utan mod vilja och håg". Hur, undrade skribenten, kunde "en bildad, kunskapsrik, sympatisk och afhållen personlighet" inte ha "bättre användning för sitt lif än att göra slut på det i sällskap med en sköka"? Svaret: "Han saknade, såsom så många i vår tid, den viktigaste delen, det som gör människan till människa: det moraliska elementet".

Också *Tidning för Venersborgs stad och län* fann uppenbarligen händelsen talande för sin samtid då man satte rubriken "Ett tidsdrama" över sin artikel.⁴⁴ En annan tidning, *Norra Skåne*, valde att dra en mer specifik parallell till en dåtida händelse och beteckna det hela som "det nyaste Vetsera-dramat".⁴⁵ Den rubriken syftade på tidens mest uppmärksammade dubbelsjälv-mord, det så kallade Mayerlingdramat 1889, där den österrikiske kronprinsen Rudolf och hans älskarinna Marie Vetsera sökt döden tillsammans. Annars hade man kunnat tänka sig att det för svensk press borde ha legat än närmare till hands att associera till ett nationellt passionsdrama med dödlig utgång från samma år som det österrikiska: Elvira Madigans och Sixten Sparres – liksom Morgans och Anderssons utspelat i Danmark (det är en händelse som ser ut som en tanke att Cirkus Madigan hade besökt Lund under en längre period veckorna alldeles före Morgans självmord⁴⁶). Ytterligare ett liknande drama fanns än närmare i såväl tid som rum. 1894 hade licentiaten Albert Lindstedt, tidigare amanuens vid Astronomiska observatoriet i Lund, tagit sitt liv (även han i Danmark) genom att både skjuta sig och falla ut genom ett fönster. Liksom Morgan hade Lindstedt förälskat sig i en prostituerad, men till

skillnad från sin olycksbroder faktiskt gift sig med henne och därför sedan emigrerat till USA, varifrån han dock återkommit hem "trött och utflackad" kort före självmordet.⁴⁷

Sparres och Madigans olyckliga kärlekssaga har som bekant omsatts inte bara i ett ännu välkänt skillingtryck utan även i två spelfilmer. Också Mayerlingdramat har blivit film och mängder av litteratur har skrivits därom. Albert Lindstedts öde har inte blivit populärkultur på samma nivå, men han har trots allt fått stå som förebild för huvudpersonen Albert Carlsson i Axel Wallengrens lundensiska studentlivs-novell "Mannen med två hufvuden" (1895).⁴⁸ Över David Lloyd Morgans och Lina Anderssons minne har däremot historiens damm lagt sig tungt. Förhoppningsvis kan denna artikel ändra något härpå även om den väl inte lär leda till sånger och filmer.

Glömd är även Morgans konkurrent om lektoratet, miss Hodges. Hur gick det då för henne? Jo, även hon fann kärleken, men under för samtiden betydligt mer acceptabla former. År 1894 gifte hon sig i hemlandet England med en svensk sjömanspräst stationerad i West Hartlepool, Bengt Alfred Ullner (1858–1947).⁴⁹ Högst sannolikt hade makarna dock träffats redan i Lund där Ullner hade studerat mellan 1884 och sin prästvigning 1891. Man kan förstås inte låta bli att fråga sig om Lundateologen Ullner hade skaffat sig språkkunskaperna inför sin utlandsstationering genom privatlektioner hos den blivande hustrun.

Paret Ullner återvände sedermera till Sverige där maken år 1907 blev kyrkoherde i Själevad i Härnösands stift. Där avled Fanny Ullner som kyrkoherdehustru den 9 augusti 1930.⁵⁰ Under tiden i England hade makarna fått tre barn av vilka två söner överlevde till vuxen ålder. Den ena av dessa, Carl-Filip, gick i faderns spår och blev präst⁵¹ medan den yngre, Olof Engelbrekt, gick i moderns och blev lärare.⁵²

*Fredrik Tersmeden
Tf universitetsarkivarie*

FOTNOTER

1. Emil Sommarin: *Studenter och arbetare – Minnen av skånsk arbetarrörelse och lundensisk radikalism* (Lund 1947), s 72f. Sommarin nämner aldrig Morgan vid namn, men det är ingen tvekan om att det är denne som avses.
2. Enligt Morgans egenhändiga uppgifter i Sällskapet CC:s inskrivningsmatrikel 1887–1947 (Sällskapet CC:s arkiv, deponerat i Akademiska Föreningens arkiv).
3. Förf har tidigare behandlat Morgans öde i två mycket korta artiklar i *Gamla Lund-nytt* (nr 3 2009 resp 2 2010). Föreliggande artikel utgör en betydligt breddad och fördjupad studie i ämnet med åtskilliga nya fakta.
4. Lunds universitetsarkiv (LUA): Kansliets arkiv 1666–1930/31, volym E 1 A:29 (Kungliga brev); kungligt brev 1889-05-31.
5. Elof Tegnér: *Lunds universitet 1872–1897* (Lund 1897), s 112.
6. Om dessa olika tjänster, se t ex Martin Weibull & Elof Tegnér: *Lunds universitets historia 1668–1868* (Lund 1868), bd 2, s 337f resp 429. Se även Ingar Bratt: *Engelskundervisningens framväxt i Sverige – Tiden före 1850* (Stockholm 1977), s 156ff.
7. Tegnér 1897, s 113.
8. LUA: Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62 (fakultetens protokoll 1889–90); protokoll 1889-09-12, § 1.
9. LUA: Kansliets arkiv 1666–1930/31, volym E 1 A:29; kungligt brev 1889-11-16 resp Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62; protokoll 1889-12-14, § 4 resp bil 20.
10. LUA: Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62; protokoll 1890-01-11, § 2.
11. Biografiska uppgifter om Fanny Hodges hämtade ur samma källor som för hennes make; se nedan, not 49.
12. August Collin (utg): *Adress-kalender för Lunds stad 1889* (Lund u å), s 31. Se även Hodges annonser i dåtida lundensisk press.
13. Detta citat liksom följande referat bygger på LUA: Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62; protokoll 1890-01-11, § 2 (inkl bil 21–22). Det bör i sammanhanget framhållas att Edvard Lidfors generellt var att beteckna som en politiskt konservativ oscarian (se Olle Franzéns artikel om honom i *Svenskt biografiskt lexikon*, bd 22 (Stockholm 1977–79), s 697). Just i fråga om kvinnors bildning och utbildning tycks han dock ha haft en mer pragmatisk eller rentav progressiv hållning, och hade redan 1870 själv tillsammans med sin hustru startat en flickskola.
14. LUA: Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62; protokoll 1890-01-11, § 3. Till lektoratet i franska hade vid tidpunkten endast inkommit en ansökan varför sektionen beslöt att avvakta med behandlingen härav.
15. LUA: Filosofiska fakultetens arkiv 1666–1956, vol A 1:62; protokoll 1890-01-15, § 3 (inkl bil 23).
16. LUA: Kansliets arkiv 1666–1930/31, volym E 1 A:29; kungligt brev 1890-02-07.
17. *Lunds universitets årsberättelse 1889–1890* (Lund 1890), s 2.
18. Carl Fehrman, Håkan Westling & Göran Blomqvist: *Lärdomens Lund* (Lund 2004), s 173.
19. *Folkets Tidning* 1890-03-24.
20. Sifferuppgifterna hämtade från *Lunds Kungl. universitets katalog*, vt 1890 (Lund 1890).
21. Sommarin 1947, s 72.
22. *Lunds Weckoblad* 1896-02-18.
23. *Folkets Tidning* 1896-02-17.
24. *Folkets Tidning* 1896-02-19.
25. *Norra Skåne* 1896-02-26.
26. *CC 1868–1893 – Minnesskrift utgifven med anledning af Sällskapet CC:s tjugofemårsfest* (Lund 1894), s 143 (Morgans medlemskap) samt passim. Jfr även not 2.
27. *Folkets Tidning* 1896-02-21.
28. *Barrier Miner* 1896-04-01.
29. Grundläggande uppgifter om de av Morgan översatta och författade verken är hämtade från biblioteks-databasen Libris samt motsvarande utländska och internationella databaser.
30. B Fries, C U Ekströms & C Sundevall: *A History of Scandinavian Fishes*, bd 1 (Stockholm 1892), opag.
31. Arne Olofsson: "En ordboksfamilj med anor. Om en lång och obruten tradition i engelsk-svensk och svensk-engelsk lexikografi" i *LexicoNordica* nr 11 2004 (Oslo 2004). Lexikonet utkom trots Morgans bortgång men först 1904 och då fullbordat av en Walter E Harlock eftersom även Wenström då hunnit avlida.
32. *Folkets Tidning* 1896-02-19.
33. Carl Frängsmyr: *Uppsala universitet 1852–1916*, bd 1 (Uppsala 2010), s 91.
34. *Lunds universitets årsberättelse 1895–1896* (Lund 1896), s 2.
35. *Folkets Tidning* 1896-02-19.
36. *Folkets tidning* 1896-02-17.

37. Där ej annat särskilt anges bygger den närmaste skildringen på *Folkets Tidnings* artiklar 1896-02-17 och (främst) 1896-02-19. Den andra dåtida Lundatidningen, *Lunds Weckoblad*, valde att hålla sin rapportering kring händelsen mycket kortfattad.
38. I en artikel i tidningen *Kvällstunden* nr 4 2014 ("Var det passionsdrama eller rånmord?") har en Kjell-Åke Steen ifrågasatt att det verkligen rörde sig om självmord. Han har dock uppenbarligen antingen varit okunnig om eller valt att bortse från dessa Morgans och Anderssons efterlämnade brev.
39. *Folkets Tidning* 1896-02-21.
40. Se artikeln "Själfmord" i *Nordisk familjebok*, bd 25 (Stockholm 1917), sp 763f. Från 1894 kunde viss dispens från denna bestämmelse givas, men endast vid företeende av läkarintyg om att den avlidne "saknat förståndets fulla bruk". Det kan i sammanhanget nämnas att *Folkets Tidning* (1896-02-19) även förmodade att Morgan valt att söka döden i Danmark "på det hans kvarlevor ej skulle komma att öfverlämnas åt anatomisalen [vid universitetet]", vilket enligt gällande förordningar skett om han skjutit sig i Lund med omnejd.
41. Skildringen av begravningen bygger dels på *Folkets Tidning* 1896-02-21, dels på *Norra Skåne* 1896-02-26.
42. Rubrikexemplen från *Fielding Star* 1896-04-11 resp *Barrier Miner* 1896-04-01. Att förf kunnat finna åtskilliga exempel från just Nya Zeeland beror på den omfattande digitalisering av dagspress detta lands nationalbibliotek genomfört (se länken <http://paperspast.natlib.govt.nz/cgi-bin/paperspast>).
43. *Kalmar* 1896-02-22; rubriken är ett citat från den danske författaren Herman Bang.
44. *Tidning för Venersborgs stad och län* 1896-02-20.
45. *Norra Skåne* 1896-02-26.
46. Se annonser i spridda nummer av *Folkets Tidning* månadsskiftet januari-februari 1896.
47. Om Lindstedts öde, se Bengt Lidforss inledning till *Axel Danielsson – Levnadsteckning, karaktäristik, urval av skrifter* (Malmö 1908), s XLIf samt Paul Rosenius: *Mitt gamla lund* (Lund 1952), s 141f. En samtida beskrivning av detaljerna kring självmordet finns i tidningen *Kalmar* 1894-04-06. Grundläggande biografiska data om Lindstedt i Carl Sjöström: *Skånska nationen 1833–1889 – Biografiska och genealogiska anteckningar* (Lund 1904), s 440.
48. Se Simon Bengtssons Inledning till *Falstaff fakirs bästa* (Uppsala 1948), s 12.
49. Biografiska data om B A Ullner har hämtats från *Carl Sjöström: Göteborgs nation i Lund 1669–1906 – Biografiska och genealogiska anteckningar jemte historik* (Lund 1907), s 502; Leonard Bygdén: *Härnösands Stifts Herdaminne*, bd III (Uppsala 1925), s 287 och Håkan Theodor Ohlsson: *Biografisk matrikel över svenska kyrkans prästerskap 1934* (Lund 1934), s 560f samt från spridda släktforskarfora på nätet.
50. Ohlsson 1934, s 561.
51. Ibid.
52. Se tex *Sveriges statskalender 1963* (Uppsala 1963), s 954.

Program

- 1 Johan Sebastian Bach: *Bourée ur orkestersvit nr 3 BWV 1068*
- 2 Tal av Rector magnificus, professor Torbjörn von Schantz
- 3 Medicinska fakultetens dekanus, professor Gunilla Westergren-Thorsson, presenterar Fredrik Ghosh
Humanistiska fakultetens dekanus, docent Sanimir Resić presenterar David Dunér och Marina Svensson
Samhällsvetenskapliga fakultetens dekanus, docent Ann-Katrin Bäcklund, presenterar Karin Aggestam
Naturvetenskapliga fakultetens dekanus, professor Olov Sterner, presenterar Klas Flärdh, Raimund Muscheler och Ann-Marie Pendrill
Tekniska fakultetens rektor, professor Viktor Öwall presenterar Sören Vang Andersen, Carin Andersson, Aleh Cherp, György Marko-Varga och Anders Warell
Rektor installerar de nya professorerna
- 4 Ulrika Emanuelsson: *Vårmorgon*
- 5 Installationsföreläsning av professor Marina Svensson
- 6 Claude Debussy: *Syrinx*
- 7 Tal av Lunds universitets studentkårers ordförande teol kand Oskar Styf
- 8 Tal till Lunds universitets studenter av professor Karin Aggestam
- 9 Knut Håkansson: *Lustwijns visa*
- 10 Utdelning av studenternas pris för utmärkta lärarinstaser inom undervisningen till universitetslektor i statsvetenskap Björn Badersten och universitetslektor i matematik Jonas Månsson
Utdelning av Lunds universitets administrativa pris till personalchef Gunilla Thylander, Kansli N och systemansvarig Karim Andersson, LTH:s kansli
- 11 Johan Sebastian Bach: *Bourée ur orkestersvit nr 3 BWV 1068*

Musiker och sångare från Akademiska kapellet och Lunds Akademiska Kör vid Odeum under ledning av director musices Patrik Andersson och kördirigent Cecilia Martin-Löf. Gitarrsolist Johanna Zetterqvist.

Efter installationen är samtliga närvarande välkomna att inta förfriskningar i Pelarsalen i Universitetshusets källarplan

LUNDS
UNIVERSITET

LUNDS UNIVERSITET

Box 117
221 00 Lund
Tel 046-222 00 00
www.lu.se